

- I. Z Jaké Materye sau Ptácy stvořeni?
- II. W Jaké rozdielnosti?
- III. K Jakému vžitku a cyli?
- IV. Jaké nám na sobě dáwa toto stvořeni? Naučení?

O První Částce.

Z Jaké Materye Ptactwo gest stvořeno?

A Zgowně Moggis pisse / ze Ptactwo wsseliké létawé / ro-
 zóně gako Ryby a hmyz wsseliký wodnj / z wody gest učiněno.
 Protož také podobnost ne gednu Ptactwo k rybám má. Nes-
 bo gakož ryby w žiwotu subrylném / totiž w wodách byt swúg
 magj / tak ptactwo w powětří gestě mnohém subrylnějším
 se proleťge : a gakož ryby w wodě prudce běhagj / tak ptácy
 prudce w powětří lžagj : Ryby plautwe / ptácy křídla magj :
 Ryby plautwemi k běhu sobě pomáhagj / Ptácy křídly swý-
 mi se k létání ponaukagj : Ryby w wodě lehce se wznášegj /
 Ptácy tolikéž lehkého a hbitého přirození gsau. A tak tedy
 gatž Ryby, tak y Ptactwo létawé, gednostegnanu Materýg-
 magj / poněwadž z wody oboge to stvořeni učiněno gest.
 Divný tedy nerozum gest některých / kterčž w Postě ryby ge-
 dj / a ptactwa vjzwati nechť / gessě z gednoho původu / a z
 gedné materýe gsau / gatž ryby, tak y ptácy. Půwod ptá-
 ctwa Pán Bůh sám býti ráčj / gatž počátečně wáitw ge pos-
 gednanu mocj swáu Božstau, tak y potom / a posawád pře-
 wlastiněná ptactwu takowá moc / aby gedno každé pokolenj
 ptáčj, sobě podobně množilo / řádem od Boha sobě w mět-
 ným / a požehnaním geho Božstým / oněmž řekl, Ptactwo ač
 se rozmnožuge na zemi : gakož se tak děge, Nebo ač ge lidé
 wzdycy

wzdycy, gako y ryby / tak y ginat Papagi / a k vžitku obracegi /
 a wssak ani ryb w wodách, ani ptáků w powětří / a na z-
 mi rozmnožených wylowiti a wylapati nemohau.

O Druhé Částce.

O Rozdiel Ptactwa.

Rozdiel Ptactwa může býti tento položen.

I. Gest Wlastnj.

II. Podle podobnosti.

A Ptactwo wlastně tjm gménem se gmenující gest / kter-
 réhož se ku pokrmu na wětšim díle od lidí vjzwa. A z těch
 gest Ptactwo

1. Weliké.
2. Malé.

Weliké Ptactwo gest / kterčž wětšho těla a zrostu gest nab-
 giné / onichž některých swaté Pismo zegmēna mlkwoj / gako
 o Pstrosu / kterčž gest zewšech Ptáků nęwětšj / přerwýssu-
 gijcy y Zoně s gezdcem geho / a wssak se wzhůru časem swým
 wznášj / a Zoni y gezdcy geho se posmjwá / něčeho se neobá-
 wá / wegce swá w prachu země skrywá / a počna ge zahřjwa-
 ti, opauššj ge / aniž se k nim nawracuge / k mladým swým pak
 tak se zatworige / gako by gich neměl. Wyprawuge y o Or-
 licy, Gestčabu, Luňaku / a gegich powahy rozličné Bůh wy-
 swětługe / neb to wssě on sám y stwočil, y řidj, a zprawuge /
 gakož swědcj Job, W geho ruce gest dušš wsselikého žiw-
 čicha.

Menšj Ptactwo gest nezčislne a množj / y podle kragin roz-
 dijných pokolenj ta y gina / gatž kterčž wde připadnost lepšj
 k bytu a pastwě gegich býwá / protož také z gedné kraginy do
 druhé / gatž wětšj tak y menšj ptactwa gistými časj se přena-
 ššegj / y zase přiletugj / gako Bječáš, Čjáp, Bwjčala, Wla-
 stowice

stowice, Sstěwánek / a jiné mnohé znagjcy čas přistlu
svého.

Jiné pak věci k ptactwu podobnost magjcy san / kteréž také
ltagj křjda magjcy / jako gřau wčely, wořy, sřinowé, komáři,
či, a z tēm podobně žjzaly.

O Třetj Částce.

A jakému vžitku stwořeno gest ptactwo?

A Dobry a wyborný cýl, že byl stwořenj Ptactwa / to sa-
mo swědectwj Boží wkažuge: Nebo widěl Bůh wšlecko ptac-
towo / že dobré gest učiněno. A na tom swědectwj každý do-
stí mjeti může. A wšak zegmēna tito vžitkové mohau wka-
zání býti stwořěného ptactwa,

I. Čjst a Sláwa Boží z tak diwneho stwořenj. Nebo ani
swětlům Nebeským, ani stromům a bylínám, ani rybám ne
dal Pán Bůh toho daru / aby mohli hlasyť Boha chwaliti /
gato negprwé hlasyť spůsob dal Ptactwu Nebeskému / w
roztličných gegich zpěwých a melodych. A to gřz byla dru-
há muzyka od Boha stwořěná / prwnj mezy Angelj / nebo plě-
sali Synowé Boží / prwé nežli člověk stwořen byl: a tēd dru-
há muzyka / tēž před stwořenjím člověka byla / ptactwo w
šlechte prospěwugjcy.

II. Za pokrm gřau lidem gřz po pádu / nebo prwé dosti bý-
lo člověk na orwoy stromu / a na bylínách způsobných /
potom pak y ptactwo Nebeské, člověk u pokrmu přidáno
pro posylněnj přirozenj geho / když genu strom žiwota k wj-
wání zbráněn gest.

III. A Obětem rozličným některého ptactwa / Pán Bůh
wřwau poručil / zwlášťe hrdlicek, holubů, a wrabců.

IV. A rozkossí a potěšenj člověka / aby geg Ptactwé
swým libym zpěwem obwešelowali / a zwlášťe časy některý-
mi

mi přjhodnými / gakož pak tdo jedosti na postancha zpěw
slawjctwého, sřislctwého, čjzctwého, sřtřwánowého,
drowdowého, Fojowého, a gmych Ptactů wšlechte prospě-
wugjcy / lidstě hlasy y uměnjm y libostj přewyřstugjcy.

V. Vřwau Pán Bůh ptactů k trestánj zlych lidi / gakož dj
Bůh: Toho kdo umře na poli z domu Gerodoamowa / ptac-
cy nebestj gřsti budau. A opět / O kto kteréž se posmjwá
otcy, a pohrdá poslusenstwjm matky / wyklinau křkawcy
potocnj, aneb sřědj georlicata.

VI. Vřwau gřch Bůh také ku poslanenj wěrným swým
citelům: gako Holubice Noelowi přinesla racoljstku zeles-
nau, na důwod toho / že země gřz oschla, a potopa přestala.
Proroča pak Eliasse křz křkawce krmil w poroča Karyt w
čas hladu / nebo přinášeli křkawcy z rozkazu Božjho každě-
ho dne chleb a maso / a to dwa křzate za den, ráno a w večer.

O Čtvrté Částce.

Čemu se učiti máme z ptactwa létawého.

A Ne nadarmo dj Pjřmo: Zepřeg se ptactwa nebestěho,
a oznámj tobě. A Křstus Pán dj: Zleďte na ptactwo ne-
bestě ře.

Učjme se z ptactwa nebestěho / 1. Wecěgně z mnohých,
2. Obzwlášťe z některých.

Z mnohých učjme se znáti,

I. Moc Boží diwau / že ptactwo cakowé hbité a létawé
učinili ráci / gessco žádné jiné stwořenj žiwelné toho nemá /
aby se tak wznášeci a létati mēlo / gako ptactwo nebestě / kř-
řz rozkoss swau w powětřj má / a čjm wegřsej wyletuge /
čjm bezpěčnejšj býwá.

II. Mandrost Boží welkau / gakož w wdělenj ptactwm
nebes

Mat. 10. 16. žluči zlosti a hořkosti / k čemuž y Krystus Pán nás wede / **Du-
te** sprostni jako holubice.

Čtápi věci wděčnosti, a odměňování se za dobrodiny: nebo
oni staré rodiče své krmí, y přenášejí z místa na místo.

Slepice swých kuřátek pod křídla schraňováním / a pro-
stým, čím wšak přigenným voláním / pokrmu z vst swých
podáváním / y z země wyhrabováním / y proti kuřátku se pos-
tawováním / y kážge Boží káskawé nás lidí opatrowáním / a
rodičů o dítky wlastenské, z powinnosti y lásky wstawičné pe-
čování. Protož Krystus Pán dj : Ze chcel mnohokrát

Mat. 23. 17. Geruzalémské obywoatele jako slepice shromážděné pod kříd-
la kuřátka swá shromážditi, a wšak nechceti.

Wlastowice kteraž hogj své mladé na zraku oslepené by-
linku Celidonyi / věci zjezenému vjzwanj prostředků od Bo-
ha stwořených / k obogjmu žiwotu náležejících, y k oswoje-
ní a spasení duše, y k zdrawí těla případných : a zwláště
aby lidé znali slepotu swau přirozenau / o niž Jan swatý mlu-
wí :

2 Tim. 1. 17. 18. Kterýž je gřý hřdný, mizerný, chudý a slepý / radimě tobě
aby očí swých pomazal Collirium, aby widěl.

Kteráž věci bedlivosti / kteryž netoliko neobměšlá času přj-
letu swého / ale když se w noci vsadí na odpočinku / w gedné
noze drží kamének / gestližby vsnul / aby rychle geho sřustem
zbuzen byl / a tak bedliwau stráž nad sebou y nad ginými
drží.

2 Sam. 14. 9. Křawcy mladj, věci nás Boží opatrowání znáti / a k něs-
mu se w potřebách wřítati / jakož dj Dawid : Kteryž dáwá

Job 18. 41. pokrm křawcům mladým, kteryž wolaž k němu. Jtč / Kdo
připrawuge křawcy pokrm ge / když mladj geho k Bohu sř-
němu wolaž / a tauwagi se sem y tam pro nedostatek pokrmu.

Wčelíčky wywěngj dobrému řádu a pracowitosti / nebo
magj matku swau / aneb raděgj křále gediného / tjm se řjdi a
sprá

rugj a pilně snášejí : on pat ke wšsemu dohljda, gat se co
dělá / gich ku práci ponauká / a jakož tělo wčelji ma než gi-
né wčelky, křjda pat menšji než giné wčelky, a žihadla žádné
ho. Tak powyšeni w swětské y w duchownj správě, magj
byti dobrotiw j ke wšsechněm, žádnému nestoditi, wčelji křá-
wau swau se newynášeti / na wšsecko, co, kdy, gat se dělati
má, pozor niži : traupů, zahálčiwých lenochů, sřatkářů,
pochlebničků, zloděgů, netrpěti. Pracujícím dobré práce
osladčowati mezy swým lidem býwati / a oně pěči wlastens-
kau mřwati.

Wšelké pat práce, a wřlowání, y řádu gegich aby dobrý
cyl, a wřitek byl, ne jako med / ale jako med / oto wřdycky pe-
čowati. A takž zase poddanj ku Panům, a posluháci k w-
čitelům, a správěcům duchownjm poslušně, a wřjme se mř-
ti / činjce wůli, a rozkazy Pána nebeského a řěni swých před-
ložných jakožto na místě Božim k správě předstawaných.

Takž y podobensw j rozličná Duch Boží z powach, a obyčej-
gů ptactwa běže / a na lidi obrácj : Jako člověk opaušřej-
g jcy mřsto, a powolanj své wšsečně podoben gest ptaku
kteryž blaui, a hnjdo své ztracuge. Jtem / Jakož pták
přes hlavu člověka přeletuge / tak zřočěnsw j wšsečně
wynesene nedocházj. Jtem / Jakož nic nepolapj ten ktery
osydla sřogj před obřcegem ptáků, neb žwěti : tak wřutný
cizých wěcy žadage nečadně / nemá w tom Božjho požeňá-
ní. Jtem / jakož pták pospřchá do osydla newěda že gest
protigeho žiwou / tak lidé nečistj, smilnj, a cizoložnj / jako
pták do osydla / aneb křmrti své časné y wěčné po-
přchagj. Jakož Koroptřwa sřřěčj, a nic newysedj / tak kdož do-
býwá sřatku, wšak s křiwdu / w polowicy dnů swých musj o-
pusřiti geg / a naposledy bude blazen. Jakož holubice křá,
T t új a wlas

Mat. 23.

Mat. 24.

Mat. 25.

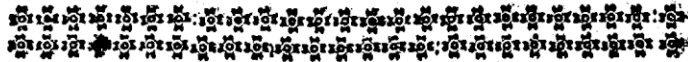
Mat. 26.

Mat. 27.

Mat. 28.

a wlastowice piffij: eat pobožij w čas ošanjenj sami w sobě
 křij / snášejice těžkosti / a nádeje w mčej erpělivě k Boh
 hu vjzwagj očekawagje wyprostěnj.

A wjstraze také gšau powahy některých ptáků / gimj se
 lidště zlé powahy vřazugj / gako, pštroš, a křakaroc / proti
 kšce přirozeně činj / že opaušej mladé své / a proti njm se
 eat zatwřzugi / gako by gich nebylo: činj se vřazugj lidé, na
 přirozenau kštu k swým djetkam se zapomjnjagj. Zehula,
 newděčnosti dotazuje weliké / Edyž ptáčka kterýž gj wyfěděl /
 y dosti dlaho wychowal naposledy z jřtá / a tjm zřým za
 dobrodinj se odměňuje / odkudž se y přjřlowj o newděčných
 vjřwá / Ingratus Cuculus newděčná Zehula. Sřšňowé, a
 Wofy, znamenagj lidi vřhawé, sřjpwé, sřkodywé, a newřj
 tečné / gazyka zleho kterýž nic giného ne vměgj / než giné toli
 ko sřraffowati, přemjcati, pomlanwati, sřjpati / a
 summau wřšeligat sřkoditi / k sobě pak giným žadné
 ho přjřpnu, a práwa nedáwati. Powud
 o stwořenj páčeho dne wčiněném.

Kapitola VII.

O Stwořenj dne šestého wčiněném.

A Womno dni šestém Pánžuh dwoge Stwořenj wčini
 tš, a skutek stwořenj dokonati ráčil: Tož stwořil,

I. Živo

I. Živočichy některé nerozumné.

II. Člověka rozumného / ku podoběnstwj
 Obrazu swého.

Artykul. I.

O Žiwowočichu nerozumném šestého dne Stwořeném.

A Několik Pánžuh wřšelity twor dobrý wčinił wřšak po
 blě swé libosti, a mandrořti Božstě / chtěł mřti gedny tworj,
 nad druhé dokonalegřšj, a šlawněgřšj / gakožto Apostol wy
 swětluge, y přjřkladem hospodáče Bohateho, a rozřšastněho /
 a domu y rozličných potřeb geho: Že w domu welikém gšau
 nádoby rozřšlné některé wěřšj, giné mřššj, některé pěčné /
 giné gěřšě pěčněgřšj / některé na swém místě potřebné, a
 giné gěřšě potřebněgřšj / některé zlaté, giné sřjbrné, giné
 dřewěnné, giné kamenné, giné šliněnné, a giné z giné ma
 terye / y k ginému a ginému čřšl / wřšak wřšěčy ku potřebě,
 a vřjetu. Tak Pánžuh wřširokém domu swém (genž gěřš
 uenco swěti) také ráčil při skutku stwořenj wčiniti / a rozličná
 stwořenj wywěřšl. Počádek pak ten zachowal je od začat
 ku k dokonánj / a od nedokonalosti k dokonalému způsobu
 swá stwořenj přiwozowal. Nejprwé wřšěčka nerozumná
 stwořenj / a naposledy člověka rozumný twor, na swět wy
 weřšl. Nejprwé dšm a Panřtwj, neš hospodářřtwj a hog
 ný štatel přjřprawil / a teprwa člověka kterýžby w tom do
 me wřšádl, wčinił. A přěbně swědeřtwj wydal Mřogřšš
 ocom tworj nerozumném: Řžekl také žuh, wydeg země
 duřšj žiwau / gednu každau podle pokolenj swěho, howada,
 a země